

העפירות שבארץ ישראל, ולא בשערי העפירות שבחוצה לארץ, שאינם "שערי עריד"?

בא הכתוב הזה ללמד, כי ב"שעריד", בארץ ישראל בלבד, אתה משיב בתי דינים בכל פלך ופלך, מחוז ומחוז, ובכל עיר ועיר.

ואילו בחוצה לארץ⁽²⁵⁾ אתה חייב להושיב בתי דינים רק בכל פלך ופלך, ואי אתה חייב להיות מושיב בתי דינים בכל עיר ועיר.

שנינו במשנה: סנהדרין ההורגת אחד בשבוע, נקראת חובלנית.

רבי אלעזר בן עזריה אומר אחד לשבעים שנה.

איבעיא להו: רבי אלעזר בן עזריה, שאמר "אחת לשבעים שנה", האם כוונתו סנהדרין ההורגת אפילו פעם אחת לשבעים שנה נקראת "חבלנית", וכמו פעם אחת לשבוע אליבא דרבנן.

או דלמא שפעם אחת בשבעים שנה אורח

דינו, מפני זכותה של ארץ ישראל, אולי ימצא לו פתח של זכות בארץ הקדש.

שנינו במשנה: סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ.

והוינן בה: מנא הני מילי?

דתנו רבנן: "והיו אלה לכם לחקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם" [במדבר לה כט].

[רש"י על התורה שם, הביא שהספרי דורש כך מסוף הפסוק הזה, דכתיב "בכל מושבותיכם"].

למדנו לסנהדרין שנוהגת בכל המושבות, בארץ ובחוצה לארץ.

ומקשינן: אם כן, שמכאן למדנו שנוהגת סנהדרין גם בחוצה לארץ, מזה תלמוד לומר בפרשת שופטים [ספר דברים פרק טז] "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריד", שמשמע בשעריד בלבד, דהיינו בשערי

25. הרמב"ם כתב בריש הלכות סנהדרין: מצות עשה למנות שופטים ושוטרים בכל מדינה ומדינה ובכל פלך ופלך. ואין אנו חייבים להעמיד בתי דינים בכל עיר ועיר ובכל פלך ופלך אלא בארץ ישראל, אבל בחו"ל אינן חייבין להעמיד בית דין בכל פלך ופלך. והרמב"ן תמה עליו (בפירושו על התורה פרשת שופטים), מסוגייתנו, וכתב, שהרמב"ם סובר שאין ישראל שבחו"ל חייבים למנות להם דיינים.

והכסף משנה גרס ברמב"ם: אינן חייבים להעמיד בית דין אלא בכל פלך ופלך, כגירסתינו בסוגיין. או שגרס בגמרא: שאין אתה חייב בכל פלך ופלך.

בחוצה לארץ ועתה הם בארץ ישראל. ולדבריו המשנה כפשוטה, שרק אם בא לבית דין אחר סותרין את דינו, ואילו באותו בית דין, אין סותרין אף כשעלה לארץ ישראל.

אך הריטב"א פירש, שמהארץ לחוצה לארץ לעולם נחשב כבית דין אחד, כיון דשליחותיהו עבדינן בחוצה לארץ.

וכל שכן ברח מהארץ לארץ, ומחו"ל לחו"ל. ורק כשבורח מחו"ל לארץ נחשב כבית דין אחר, כי שמא תועיל לו זכות ארץ ישראל.

וביאור המשנה לפירושו, שבאותו בית דין, היינו כשהם שלוחי בית דין, משום שירד לחו"ל, אין סותרין דינו אך כשעולה לארץ, היינו כבית דין אחר, וסותרין את דינו הקודם.